

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felolós szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutányosabban, Árszabály szerint Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt. ezentúl minden megkezdett szög szónál 50 krral több. Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Reuter ügynökség és a Magyar Távir. Iroda” hirdetői irodája Budapest, Grantos-utca 1. szám.
Égész évre	4 frt	Felér János.	Révész Lajos.	
Fél évre	2	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		
Negyed évre	1	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címzve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Az ifjúság és a kiállítás.

Már közel az a nap, mikor az egész Magyarország színe-java előtt ő felsége, az apostoli király, a kiállítás fővédője, királyi szóval megnyitja a magyar nemzet ezredéves kiállítását. Agyüdörgés és harangzúgás hirdeti majd meszszire, hogy a világra szóló esemény megtörtént, s előttünk megnyílnak a kapui annak a mesés világnak, amely esztendő őta buzgó, nagyratörő ambícióval készült, amelynek a munkájában osztályos a fél-ország, s a mely büszkén fogja hirdetni országnak-világnak ezredéves multunkat, megnyugtató jelenünket és sokat ígérő jövőnket.

Az egész ország érzi a május második nagy ünnep emelő hatását, az egész ország tudja, hogy nagyot és szépet, az ünnepi alkalomhoz és a nemzelhez méltó művet alkotott, s minden magyar ember büszkén néz ama pillanat elé, amikor egész pompájában látni fogja a nagy alkotást. Aki csak vidéki ember az utóbbi időben Budapesten járt, s kiment csudálni a földből kinőtt meseországot, mind-megannyi egy-egy buzgó apostola lett a kiállításnak, aki viszi házról-házra, faluról-falura a híret annak, hogy Magyarország nagy ünnepe olyan fényesnek, olyan szépnek készül, aminőt még nem értünk meg soha.

Bizton elmondhatjuk, ma már mindenki hiszi és vallja is, hogy magyar ember erről a nagy ünnepélyről nem fog hiányozni egy se. Itt lesz mindenki, eljön mindenki, hogy taníja legyen ezredéves multunk fényes ünnepeinek. Öreg, fiatal, gazdag, szegény, férfi, asszony, gyerek ne maradjon otthon senki. S hogy szegény ember kénszerűdségből ne maradjon el, gondoskodás történt róla minden módon. Nincs olyan szegénye az országnak, aki ne jöhessen el, annyira gondoskodtak az intéző körök, hogy a budapesti út jóformán semmibe se kerüljön.

Elmondtuk már, minő kedvezményeket biztosítanak a földmives népnek, a szegényebb iparosoknak és a munkásoknak. Olyan olcsóvá tették az utját és életét, hogy valósággal ke-

vebbebb költ majd a millennium ünnepén, mint a dologtévő napon odahaza. Még fontosabbak azok az intézkedések, melyeket a tanuló-ifjúság és a tanítók érdekében tesznek. A kereskedelemügyi miniszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter együttesen indították meg e nagyszabású akciót, hogy Magyarország minden tanítója és minden tanulója, szegény és gazdag egyaránt, a felsőbb iskolák hallgatói és professzorai-épguy mint a tanyai iskolák parasztyerekei és tanítói részesei lehessenek a nemzeti ünnepnek s legalább egy pár napig megnézhessék az ezredéves kiállítást. — Olyan kedvezményeket biztosítanak, olyan könnyebbségeket szereznek s olyan messzenyúló apparátussal szervezik az egész akciót, hogy Magyarországon bizonyára nem marad egyetlen tanító és tanuló, ki föl ne kerülne a hat hónap után belül a fővárosba.

A közeledő nyáron Budapest az lesz a magyarnak, a mi Mekka a törököknek; oda fog vándorolni a nemzet apraja-nagyja, hogy részes legyen a nemzet örömeiben. Oda küldik a felvidéki iskolák is növendékeiket, hogy lássák a magyar székes fővárost a maga teljes pompájában, hogy bevéssék a kiállításra összehordott nevezetességeket, — melyekről annyi szépet, annyi tanulságosat hallottak, közvetlen megfigyelés által emlékeztükbe és érezzék kétszeresen a jövőben reájuk váró nagy nemzeti feladatoknak magasztos voltát.

A felvidéki fiatalok nevelői, az itt hazafiasan működő tanárok és tanítók csoportokat szerveznek, a melyekkel a kiállítás ideje alatt Budapestre felrándulnak. Mert jól megjegyzendő, hogy a felvidéki iskolákban a hazához való ragaszkodás, a nemzet nagysága iránt táplált büszkeség talán sehol sem nyilatkozott meg nagyobb mértékben, mint ahogy azt most tapasztaljuk. Talán sohasem lelkesedett a felvidéki iskolás ifjúsága jobban a nemzeti ügyért, mint most. Ennek a nemzetére büszke ifjúságnak fülei zárvaik a pánszláv eszmék befogadására; innen van, hogy nem ritkán fordul elő eset arra nézve, hogy a fiú és szülők más politikai hitvallást követnek. Sőt az is

megtörtént már, hogy fiú és alya egymásiránt mind jobban és jobban elidegenedtek, míg végre az alya levette magát a fiúról, de a hazafias lelkesedéstől bátorított fiú oltalmat, segítséget talál egyes fenkölt lelkületű hazafiak áldozatkészségében.

Megérdemelne tehát ez az ifjúság, hogy ha saját erejéből nem tudná összegyűjteni a költségeket, gondoskodjék róluk első sorban a tanári testület ifjúsági hangversenyek rendezése által, másodsorban használja fel az ifjúsági segélyegyleteket s harmadsorban eszközöljön gyűjtéseket. Minden támogatás, melyben a hazafias közönség részesíti az ön-érzeles fiataliságot, oly tökévé gyarapodik, mely a nemzeti ügynek bőven fog kamatozni.

A tanuló ifjúságnak a kiállításban való részvételét illetőleg, a főbenjáró nehézségeket nem is a költség előállításában kell keresnünk, hanem abban, hogy csak a nagy szűn-
időben történhetnek a nagy felvonulások, a mikor a fővárosi iskolákban berendezendő lakások rendelkezésre állanak. Ámde ekkor a vidéki ifjúság már otthon van, s nehezen csoportosítható, mert míg az illető iskola székhelyére beérkezik, már ez is bizonyos költségbe fog kerülni. Mindazonáltal nem kétkedünk benne, hogy az ifjúság, ha másként nem lehetne, gyalogszettel is megjelenik az iskolai év bezárása előtt velük tudatott határidőre, a szülők pedig nem fognak akadályt gördíteni gyermekeik hazafias törekvései elé.

A „Felvidéki írók köre”.

A „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület ügyvezetősége egy fontosnak látszó tényezővel szaporította amaz eszközeit, melyekkel a magyar nyelv s a magyar közművelődés terjesztését évek során at a gyakorlatban fogamatosítani iparkodott. Megalkototta e hó 12-én a Felvidéki írók körét.

»Az alakuló közgyűlésen megjelentek Nyitra város notabíltásai, a nyitrai intelligencia és Nyitra város előkelő hölgyköznöke, továbbá a fővárosi írók és művészek közül Pósa Lajos, Rákosi Viktor, Zala György, Stetka Gyula, Tábori Róbert, Tarnay Alajos, Paragó József, Merkler, Gáza és Várkonyi.

»A közgyűlést Czucz István alispán nyitotta meg, s lendületes szép beszédben üdvözölte a fővárosi ven-

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRGÁJA.

Jamais!

Irla: Molnár Gyula.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárgaja. —
(Végo.)

Igyekeztem behatolni a lelkébe és nemsokára arra a meggyőződésre jutottam, hogy nem boldog. Az élet szenvedéseiből bőven kijutott e nőnek már gyermek korától kezdve s mikor férjhez ment, csak a rendes állapotába jutott. Egy átalakulás, melyről álmodozott, be nem következett. Bizony sok oly teremtsé a földön, kik a költő szavaival küzdenek és bízva-bíznak a jobb sors reményében és — csak tovább szenvednek.

Ismét csak hosszabb idő múlva találkoztam össze vele. Akkorra már tökéletesen belebolondultam. Megigézett fájdalommal szép nézése és az a bánatos hang, melyen megszólalt! Réssz akartam követelni tőle, hogy bánatának osztályosa lehessen. Bizalmas szerettem volna lenni.

Egy enyhébb márciusi estén a sétatér felé bolyongva újra összetalálkoztam vele. Kis hét éves fiát vezette a kezénél fogva. Köszöntem neki; rám nézett, de szeméből semmi bátortást nem olvastam ki és kissé tanakodtam, közeledjem-e felé vagy sem. Hozzá csatlakoztam, és fekete keztyűs kezét felém nyujtva, nyájasan kérde:

— Hogy van?
— A fia a kicsike, asszonyom? — kérdém mel-
lőzve kérdését.

— Igen, a fiam és egy kis friss levegőt jöttünk
élvezni, ugye Ernőkéim? Köszönj a bácsinak szépen.

A gyerek kedvesen nyujtotta felém kacsóját.

— Oly régóta nem láttam, asszonyom! — s háj-
tottam fel, mint egy szerelmes diák.

Az asszony reám nézett imádomó fekete szemével.

— Kérem, ne beszéljen így!

Sokaig sétáltunk együtt kellemesen társalogva.

Megengedte, hogy hazakisérjem. Egyik népes utcában
emeletes házban laktak. A kapu előtt bátoratlanul
állottam meg búcsúzásra készen.

— Még nem is látta lakásunkat, ugye Ernőkéim
megmutatjuk a bácsinak. Férjem szívesen látja — tette
hozza — feljőn?

— E szerencsét soha sem remélttem volna! —
feleltem lelkesülten.

Felmentünk. A lakás egész nagy városi komforttal
volt berendezve. A szalon akárcsak egy kis paradicsom.

A férje nem volt otthon. Az asszony megmutogatta
csecse-becseit, szóval egy fél óra lehelte legkellemesebben
telt el. Búcsúzáskor őszintén ismételte:

— Látja, gyakrabban meglátogathatna!

Ittas bódultság vett erőm rajtam. Vacsoráznai nem
tudtam, csak némán néztem magam elé és előttem
láttam lebegni alakját.

Csak második nap étem a kapott engedélyvel.
Dobogó szívvel mentem látogatására. Mintha várt
volna!... Az egyik ablakban megpillantottam szép
barna fejt, mikor észre vett, kinyitotta az ablakot.

— Szép, hogy eljött! Nos, jöjjön fel.

Egy pillanat alatt oldala mellett voltam és mikor
kezét megcsókolva tovább tartottam kezeimben, azt
hevesen húzta vissza.

Helyet mutatott, aztán hirtelen azt kérde:

— Egy kis uszonát társaságomban talán csak
elfogaszat?...
— Ezer örömmel! és az a tudat, hogy vele leszek,
végtelen örömmel töltött el.

A gyakori találkozás úgy látszik közelebb hozott
össze bennünket. A szép asszony férje Budapestben időzött
már két hónapja és egyedül gyógykezelte magát,
nem akarva, hogy felesége mellette legyen.

A kellemes tavaszi napok úgy teltek el reám nézve,
mint egy szép álom. A boldogság aranyos felhőjében
uzsamtam. Az a tudat, hogy szeret, kimondhatatlan boldoggá
tett. Mert, hogy szeretett, azt elárulta egy-egy szava,
kézszerítése. Különbön lehet, hogy csalódtam. Csak
egyét tudtam én, hogy én imádom őt egész lényében,
egész tulajában, minden rossz és jó tulajdonával. Mert
rossz tulajdonságai is voltak. Szeszélyes és fellobban-
termesztet volt. És éppen ez volt az, a mi annyira hozzá-
bínlcsent.

Haragba jött, ha szerelmemben meglefedkezve,

dégeket, s azoknak további támogatását kérte az ifjú egyesület részére. Felolvasták azután az alapszabálytervezetet, a mi után a választások következtek. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel megválasztotta elnöknek: *Dombay Hugót*, I. alelnöknek: *Cseh Lajos* gimnasiumi tanárt, II. alelnöknek: *Lörinczy Györgyöt*, titkárnak: *Dingha Béla* dr.-t, pénztárosnak: *Kendzy Csartárt*, ügyésznek: *Mészáros Karolyt*.

»Ezenkívül megválasztották díszelőnöknek: *Pósa Lajost*, dísztagokul: *Bende Imre* püspököt, *Thuróczy Vilmos* főispánt, *Crausz István* alispánt, *Dr. Gyürözy Géza* főjegyzőt, *Libertiny Gusztáv* tanfelügyelőt, *Thuróczy Károly* főorvost, *Wagner József* kanonokot, *Rákosi Viktort* és *Bárony Istvánt*.

A mint a fentebbiekből kitetszik, a »Felvidéki írók köre« megalakult csupa fővárosi és nyitrai írókból. A fővárosi írókhoz és művészekhez intézte a közgyűlés elnöke szavait, azoktól kért segélyt az ifjú egyesület részére.

Nincs kétségünk abban, hogy a nyitrai s a fővárosi írók segítségével eléri az ifjú egyesület azt a célt, a melyet az alapszabályok eléje kitűztek, de abban egy kis hibát látunk, hogy Nyitrán feljebb nem vetettek szemet a Felvidék íróira. Pedig az utolsó egy pár évente tudásújak szerint vannak ott is írók, és különösen a mi a nemzetiségi mozgalmaknál, illeti, ugyancsak avatott írók, a kik ezeknek a mozgalmaknak ismerik a legszövevényebb faszait is.

Egyelőre nem akarjuk szándékos mellőzésnek venni a dolgot, hanem csupán egyszerű megelégedésnek, a mi egy kis utólagos rektifikálással is jóvá lehet tenni.

Felhívás

Magyarország tanító-egyesületeihez és testületeihez.

Mélyen tisztelt Tanító Egyesületek, Testületek! Szeretett Kartársaink!

Nemzetünk ezer éves fennállásának emlékezténél, ünnepi munkára, szeretetben s hazafias érzelemben testvéries gyűlésre szólítjuk föl hazánk tanítóit s tanítónőit.

Az 1890-iki egyetemes tanítógyűléstől nyert megbízatáshoz híven ezennel egybehiújuk a folyó év július hó első napjaira Budapestre, hazánk szívébe az V. egyetemes tanítógyűlést, a mely gyűléstünk szoros kapcsolattal lesz a II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszussal.

A IV. egyetemes tanítógyűlés kebeléből alkotott s kormányilag jóváhagyott alapszabályok rendelkezése szerint működő Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága» készséggel teljesíti a tanítósággal szemben alapszabályszerűleg, de közgyűlésig is többször meghatarozott eme kötelességet.

E kötelességek szívesen megfelelünk, mert emléjük, hogy a saját magunk, különösen pedig nemzeti népoktatásügyünk javának bármily csekély mérvű előmenetelért is készséggel áll a tanítóság, a munkások sorába; s az egy idő óta itt-ott tapasztalt közöny helyett visszajő a 70-es évek lángoló lelkesedése, pezsgő élete és sikerekre vezető kitartó munkássága. Mikor volna e reményünk jogosultabb és biztatóbb, mint most, mikor edes hazánk világra szóló ünnepeére készülődünk, mikor minden igaz magyar munkára, ereje javának megfeszítésére készít a nemzeti dicsőség öntudata, és az a szent akarat, mely részt kíván venni az új ezredév hatalmas és biztos alapjának megvetésében.

Tartsuk meg fényesen V. egyetemes gyűlésünket, hadd erősödjének a bennünk összekötő kapcsolatok; hadd lássa egy célra együttesen küzdve néptanítóit Szt. István koronájának népe és hadd induljanak hódító utra a társadalmi és nemzeti élet fölpezsdülésének idején azok az eszmék, melyek világalan a magyar népnevelést az életkérdések első sorában látja nemzetünk. Soha sem lehet fogékonyabb, tevékenységére és áldozatra később ez az ország a nemzeti népnevelés érdekeit iránt, mint akkor, mikor a nagy ünnep magasztos hangulatában okulást merít a multnak és jelennek föltárt fény- és arnyolda-

laiból s Isteneben s önmagában bízva, keresi a szöb jövőnek útjait és megalkotásra váró biztosítékat.

Ezen egyetemes gyűlésen, melyet megtartanunk tehát hazafias kötelesség, a következő kérdések tárgyalását óhajtja bizottságunk:

I. A magyar nyelv tanítása a nem magyar ajkú iskolákban.

II. Az ének-oktatás.

III. Az ismételő iskolák szervezete, tanterve.

IV. Egységés népiszkolai törvény.

V. A szolgálati szabályzat.

VI. A Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának szervezete.

Mérlegeljük a kérdéseket értékük szerint, mondják el róluk nézeteiket, készítsenek határozati javaslatokat, melyek az V. egyetemes tanítógyűlés tanácskozásainak és határozatainak alapjául lesznek szolgálandók.

A kijelölt tételek mindenike igen fontos; népoktatásunk, sőt nemzeti lételünknek egy-egy talpköve. Megvitatásuk iránt fog szabni népoktatásunk fejlődésének, kihattással lesz a közoktatás többi ágának alakulására és előhaladására is. Mindazáltal engedjétek meg, hogy e tételek közül némelyeket különös figyelmetekbe ajánlhasunk.

A tanítók szolgálati viszonyainak szabályozása egyike régi közhajalmaknak. Most odáig jutottunk, hogy érdemes tagtársunk, Szabó B. László, a részletes tervezet elkészítette. Ezt a tervezetét kinyomtatjuk s megküldjük nektek, kérvén, hogy tárgyaljatok s tárgyalatok eredményéről bennünket a lent jelzett határidőig értesítsétek. Meg vagyunk győződve, hogy örömmel fogadjátok e nagy munkalátot és nem sajnálnátok az idő s fáradságot szolgálati viszonyaink szabályozásának mielőbbi megvalósításáért.

Ehhez hasonló fontosságú, de nemzeti életünknek még mélyebben ható másik kérdés, a melyre figyelmeteket kérjük: az 1868. évi 38. t. c. revidíciója. Tudjuk mindnyáján, hogy nagy tevékenységű miniszterünk, dr. Wlassics Gyula, e revidíciót fölvette programjába. Itt az idő, foglalkozunk alaposan a törvény revidálásával. Segítsük elő megalkotását annak az új népoktatásügyi törvénynek, mely a magyar nemzeti népnevelés felvirágozásának biztos alapja leszen s útját, eszközeit határozottan megszabja és tényezőit lelkesült munkára ösztönzi. A ti munkátok lesz vezdfőlorala Országos Bizottságunknak a törvény revidiótervezetnek elkészítéséhez.

Az Országos Bizottság újjaszervezését is fölvetjük a tételek közé, mint a magyar tanítóságnak jelenleg leg-égetőbb belső ügyét.

Az V. egyetemes gyűlés érdekében tisztelettel tudatjuk a következőket:

Az V. egyetemes tanítógyűlés teteleire készítenő javaslatok, munkalátok a f. évi április 30-ig Bőngérfi János tanár úrhoz, a Bizottság titkárához (Budapest, József-körút 40. sz.) intézendők.

A II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus tagsági díja 2 frt, melynek lefizetése által mindenki az egyetemes tanítógyűlésnek, valamint a kongresszus összes szakosztályainak is tagjává válik és részével a kongresszus tagjai számára nyújtandó kedvezményekben. A tagsági díjak Mauritz Rezső, főreliskolai igazgató úrhoz küldendők. (Budapest, VI. Lovag-utca 18.)

Az V. egyetemes tanítógyűlés számára pénzbeli adományok Kercz Samuel tanító úrhoz, az Országos Bizottság pénztárosához (Budapest, Erzsébet-tér 12.) küldendők.

Hazafias üdvözlettel maradtunk

Budapest, 1896 február 25-én, a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága nevében és megbízásából:

Somlyay József, Bőngérfi János,
az Országos Bizottság alelnöke az Országos Bizottság h. titkára.

HIREINK.

— **Közgyűlés.** A »F. M. K. E.« turóczi választmánya folyó hó 15-én délután rendkívüli közgyűlést tartott ifj. *Justh György* orsz. gyűlési képviselő elnök-

lése mellett. A közgyűlésen, melyen jelen volt *Justh Kálmán* főispán úr ó mellósága is, tárgyalattak az 1993., 94- és 95-ik évi számadások. *Hoffmann Ede* előadó felvilágosításai után *Révész Lajos* volt pénztárosnak az 1893- és 1894-ik évekre, *Fehér János* jelenlegi pénztárosnak pedig az 1895-ik évre a felmentvény megadotát. Az elnök megnyitói beszédében vázolta a választmány misszióját s kifejezést adott annak a már eddig tapasztalt oadaó munkásságnak, melylyel az új tisztviselői kar feladata megoldásához látott, s különösen kifejezte elismerését *Boldis Ignác* ügyvéd alelnöknek azért a buzgósaáért, melylyel lehetővé tette a mult évi számadások keresztülvitelét. A taggyűjtő izekbeli kiűnt, hogy 78 új tag lépett be eddigéig, jölehet a gyűjtő izek nagyszám száma meg nem érkezett be. Ez ideig tehát 179 bejegyezt tagja van a választmányoknak, melynek működése elé it, e megyében szép feladat var, főleg, ha sikerül államosítottani a zniói óvodát, mely eddigéig abszorbeálta a választmány egész erejét.

— **A Nógrádi főispán lemondása.** Nógrádmegyében az a hír van elterjedve, hogy *Dániel László* főispán rövid idő múlva megvállik állásától, s az így megüresedett főispáni széket a kormány *Török Zoltánnal*, a mostani alispánnal tölti be.

— **Egy mozdonyvezető jubileuma.** Lapunk mult számban jeleztük, hogy *Hackhofer Lajos* mozdonyvezető 25 éves, becsületesen s általános elismerést nyert szolgálat alkalmából, tisztelő felebbvalói és baratai jubileumot rendeznek április hó 13-án. Tudósítónk jelentése szerint ez a jubileum legszebben sikerült. Mintegy hetvenen vettek részt a jubileumon, s az ünnepelnek érdemeit több alkalmi beszéd s számos tavirat tette méltatás tárgyává. De ezenkívül maradó emlékről is gondoskodtak az érdemes mozdonyvezető tisztelői, a mennyiben neki aranyot, feleségének pedig aranygyűrűt és karperecet nyújtottak át.

— **Besztercebánya szab. kir. város,** mely az újabb időben szinte bamuatos lépésekkel halad kulturmissziója felé, nevezetesen alkotásokat létesítet a milléniumi év alkalmából. Ezek közül különösen kiemelendő a vízvezeték, a csatornázás, a városi rétnek parkirózása stb. Hozzájuk sorakozik a jövő hóban megtartandó díszközgyűlés, melynek főmozónzatát fogja képezni az alapító levél aláírása. Ebben az oklevélben helyet foglalnak a millénium tárgyában tett speciális intézkedések és a városnak, mint erkölcsi testületnek ez évben tett nevezetes intézkedései, u. m. az emliteteken kívül, a monographia létesítése, a város által megrendelt s a kiállításra szánt tárgyak; továbbá, hogy a városi közgyűlés 2400 frtot szavazott meg a kiállításra részvevő beszttercebányai iparosok részére. Az utcaq új elnevezést fognak nyerni az ezredév emlékre, és pedig a magyar történelem szerepet játszó azon kiváló alakokról, kik a varossal szorosabb összefüggésben vannak. A díszközgyűlésnek nevezetes mozzanata lesz az is, mikor elhatározza, hogy IV. Béla királynak, hazánk második nagy alapítójának, ki Beszttercebányának a szab. kir. címet adta, emléket egy szobor felállításával megörökíti. A város a felmerülő költségek fedezésére 10 éven át 1% pótdótt szed, a még hiányzó összeget pedig országos gyűjtés útján teremti elő.

— **Fősorozás.** A turóc-szt. mártón-blatnicai járásban április hó 18-án kezdődött az idei fősorozás. A sorozó-bizottság tagjai 17-én érkeztek meg.

— **Új gyár Árvamegyében.** Április hó 15-én kezdte meg működését, Árvamegye Szlanitva nevű községében, a Schiffer testvérek által alapított festő-gyár — egyelőre száz munkással. E gyár festeni fog mindennemű nőt kelmet a lehetséges színekben. Az új gyár működése elé nagy érdeklődéssel néznek.

— **Tenyész-állatok.** Turómegeye mezőgazdasági bizottsága 36 drb. pingარი jellegű tenyészbikát vásárolt Salzburgban, s ez a szállitmány április hó 17-én érkezett meg Turóc-Szt.-Mártonba, s ugyanaz nap ki

hosszan és merőn néztem reá. Ideges hangulatában kíméletlen volt, minden szavamat félreértette ilyenkor. Pedig egy szóval sem mondtam meg neki, hogy szeretem, nem úgy, mint eddig szerettem, de oly lánngal, mely bensőmet emésztí.

Akaratlanul toltunk néha ajkamra szavak, melyek gúnyság voltak, kicsinylőleg beszéltem mindenről, a szereléről, a nőkről, mi gyakran kifakadásra bírta őt. Pedig szerettem volna lábait elé borulva, fülébe sügni azt, hogy szeretem.

Sokszor észre vette, hogy mi a szándékom.

— Ne, ne tegye!

Egy délután sétájából hazakisérve, megint uszonán voltam nála. Roppant szeszélyes hangulatban volt.

— Mi hír az uráról? — kérdém közönyösen.

— Hat beteg, annyi az egész! — felelte csaknem durván. Reá néztem. Kissé megrestelte feleletét.

— Jobban van, úgy lehet nemsokára haza jó. Alig várom már.

— Igaz, köszönöm az ibolya-csokrot, melyet küldött — tette hozzá mosolygva. — Nagyon szép volt, de minek küldte, mikor tudja, hogy nem kedvelek semmit.

A gazdag uszonánál roppant jó kedvű volt. Egyik gyerekes dolgot a másik után követte el. A kis Ernő-kének az elmúlt éjjel láza lehetett, mert az ajkán kis

hólyag pattant ki. A szép asszony megkérde, mit tegyen reá, mi annak túszességét enyhítené. Összes orvosi tudományomat, mit anyamtól örököltem, — összeszedve, a kámforolgyó használatát indítványoztam. Nagy keresés után reáakadtunk a kámforolgyóra. Ernőke szája be lett kenve. A kis gyerek azt mondta, hogy jól esik neki és vigan szaladt ki a másik szobába.

Az asszony imadandó kedvességgel kente be a száját.

— Hát még mire lehet használni a kámfort? — kérdé.

— Bevéve rögtöni halált okoz.

— No akkor én beveszem.

Széttörte a golyót s egy darabot kezébe véve, kérdé:

— Nem hiszi-e, hogy beveszem?

Ha azt mondom nem, akkor ismerve természetét, lenyeli, tehát azt mondtam, igen.

— Nos, nézze! és egy jókora darabot lenyelt.

Nagyon megijedtem, pedig tudtam, hogy nagy bajt nem okoz.

— De hogy lehet ily gyerekes, asszonyom! róttam meg csaknem ingerülten.

— Hát legfeljebb meghalok! — felelte kurtán.

— De mit szólna hozzá férje, gyermeke és — és...

— És? ...

— A viláq.

— A viláq! ... Gúnyságn kacagott fel, majd keserves sírásra fakadt.

Azt hittem, megőrülök. Meg fogtam kezét és vigasztaltam. Nehezen ment. El kezdem én is búslni és szomorúan néztem reá, nézésemben benne volt egész lelkem. Hirtelen feltörtl könnyeit és látva lehangoztásgomat, biztatólag mondta:

— Ne búsljon! Látja ideges vagyok. Eh! jobb is, ha magamra hágy. Igen, igen. Oh! kérem, menjen el, ne is keresen fel soha többé, érti, soha! Hat miért is keresne fel? ...

— Ugy! soha? — kérdém a székemről felkelve.

— Soha! — felelte és elfordulva egy könnyet törtölt ki.

Gépiesen engedelmekedtem, a léhaságot immár nem ismerve, parancsszóra vettem kalapomat és kezét csókolva, ismételve kérdem:

— Ugy akarja, hogy soha se jöjjenek többé vissza?

— Soha! ismételte szilárdul.

Hátra sem néztem, mikor töle távoztam. Az utcaán ittas módra mentem végig, összeütöközve ismerősökkel, kiknek nem köszöntem. A lakásomra ére laborultam az ottomanomra és sírni kezdem keservesen, mint egy gyermek. Bolondot akartam tenni, karbolsavat akartam inni, mely iszonyúan ösztundná égetni bensőmet, mely telve volt keserűséggel. Eh! hát miért szeretem is én azt az asszonyt! ... Átszenvedtem egy pokoli éjjet és egy nappalt. A józan eszem tanakodni kezdett. Hát

is osztott az egyes községeknek. A beszerzéshez szükséges összeget a földművelési miniszterium előlegezte oly kikötéssel, hogy az egyes községek tartozásait egy és fél év alatt három egyenlő részletben kötelesek lesznek az államkincstárnak visszafizetni. A tenyész-állatok beszerzését *Justh Ferenc*, a mezőgazdasági előadója eszközölte, s így midőn Turóc megye gazdalközsége hálára van köteleve a földművelési miniszterium iránt, e halat és elismerést nem vonhatja meg az előadó úrtól sem.

— **Millenniumi fak.** Szucsányi község *Vladár Imre* körjegyző indítványára elhatározta, hogy a millennium emlékére fákat ültet az utak hosszabban. A határozatot nem sokára tett követte, a mennyiben a fak kiültetése április 17-én, a község intelligens elemének jelenlétében megtörtént. Ez alkalommal a község előjárója hazafias szelleműt áthatott beszédet mondott, melyet a közönség levett kalappal hallgatott végig. A község hazán és az iskolai épületeken a nemzeti zászló lengett. A község elhatározta azt is, hogy május 9-én midőn az iskolai ünnepségek lesznek, azokon a község is részt vesz, este pedig fáklyás menetet rendez.

— **Vasút-megnyitás.** A nagybilic-prívizei helyi érdekű vasút ünnepélyes megnyitása április 17-én ment végbe a kormány kiküldöttei és számos érdeklődő előkelőség jelenlétében.

— **Nem ismerik a magyar színeket.** A miavai főszolgabíró *Kadlecsek István*, *Durics Danit* és *Dunacsék Márton* egyházi gondnokot, kik *Bodiczky Mihály* krajnai evangélikus pap bevonulásokkor vörös-fehér színt lobogót lűztek ki, egyenkint tizenöt napi elzárásra és száz forint pénzbüntetésre ítélte. Az ártatlan atyfiak azzal mentegőztek, hogy nem ismerik a magyar színeket. Természetes, hogy a jó madarak nem maguk találták ki ezt a naiv melegséget, hanem a vitélő hátuk mögé bűz kolompok adták ezt a nagyszerű védelmet szájukba. — Legyen az ő szájuk szerinti.

— **Partoljuk a magyar ipart.** Az ezredéves ünnepélyek május hó elejével kezdetét veszik az egész országban és az iskolai és egyéb ünnepélyek rendezői már nagyban készülődnek ezekre. Az ünnepélyek rendezésénél előtérbe lép a nemzeti szalagok beszerzésének kérdése is. Eddig kizárólag osztrák gyártmányokkal voltunk kénytelenek magunkat díszíteni, de most már itthon is beszerezhetőek nemzeti színeinket. Bácsmezőben *Kulán* van *Berbovits* Resz első magyar selyemszalaggyára, mely országos jó hírnevének örvendő és a nagy nemzeti ünnepre való tekintettel nemzeti szalagot minden szélességben raktáron tart. Irni ajánlatos, hogy az ünnepélyek rendezői már most biztosítsák szükségüket, hogy e nagy nemzeti ünnep igazán magyar nemzeti szalaggal legyenek díszítve.

— **Az állhivatalnokok vasúti jegye.** Emelítettük már, hogy *Dániel Ernő* kereskedelemügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melylyel az állami tisztviselőknél félru vasúti menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványok kiállítását engedélyezi. A rendelet szerint igazolványokat kapnak: a) rendes alkalmazásban álló, hivatali esküt tett állami tisztviselők, altisztek és szolgák az illető hatóság, vagy hivatali útján benyújtandó szabályszerű folyamodványok alapján; b) oly állami nyugdíjas alkalmazozatok, — kik díjazott tisztiságot nem viselnek, — ha ezen körülmény a lakhelyükön engedélyezési eljárás által az igazolvány engedélyezése iránt benyújtott folyamodványon szabályszerűen igazolva van. Az arcképes évi igazolványt egyenként 1 frt 50 krajn bílyegilleték és 50 krajn költség lefizetése ellenében állítanak ki s tárcsával borítékkal bírnak, mely boríték felső lapjának belső oldalához az illető tulajdonosnak látogatójegy alakú arcképe hozzá erősítetik. Ezen igazolványok érvényességük tartama alatt tulajdonosaikat a nagy-kikindái, nagy-beoskeréki és szatmar-nagybányai h. e. vasutak kizárásával a m. kir. államvasutak egész hálózatán — az u. n. express

és luxus vonatok kivételével — bármely kocsiosztály használatára jogosítják a megfelelő félru menetjegy váltása mellett. Azok, kik ily igazolványt a maguk részére leendő kiállítását a fentiek szerint igényelhetik, annak f. évi április 4-1-től s illetve a kiállítás napjától f. év végéig terjedő időszakra való kiállítását feleltessék hatóságuk útján. arcképüknek és a 2 frnyi illetéknek esatolása mellett benyújtandó szabályszerű folyamodványban követelendű a m. kir. államvasutak igazgatóságánál (Budapest, Andrásy ut 73—75.) legkésőbb f. évi május hó végéig, a következő évekre pedig legkésőbbben az előző év december havának végéig kérelmezhetik. Kivétel képeznek a XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők, valamint az állami altisztek és szolgák, kik a kedvezmény igénybe véve előjából nem kötelesek az arcképes évi igazolványt beszerzési és ennél fogva esetről esetre folyamodhatnak egyes utazásra szóló igazolvány kiállításáért. Hogy az arcképes igazolványok kiállítására lehetőség egyszerűsítessék, a kérvények a feleltessék hatóság által összegyűjtve a 2—2 forint illetékkel együtt küldendők be.

— **Magyar Osztály-Sorsjáték.** II. osztályú sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása naponként, de legkésőbb május 2-ig eszközöltetik. A sorsjegyek megújítása a sorsjegyeknek jelzett elárulónál eszközöltetik és pedig a sorsjegy visszaszolgáltatása és a megújítási díj: 1 egész sorsjegyre 20 frt, 1 fél 10 frt, 1 tízed 2 frt és egy huszad 1 frt befizetésével. Teljes sorsjegyeket (mind a három osztályra érvényes sorsjegyeket) nem kell megújítani és III. osztály huzásán minden további nélkül résztvesznek. Hogy a sorsjegytulajdonosoknak épen a megújítási határon lejáratok (május 2) való óriási tölöngások elkerültessek, ajánlatosnak mutatkozik, miszerint mindenki egykezdek a III. osztályú sorsjegyre minél előbb birtokba jutni.

Irodalom.

Magyar Zsidók a Millennium. Zichy Herman gróf és *Dereesty Gy. M.* oly irodalmi munkát akarnak legközelebb világra bocsátani, mely a magyar zsidóság fejlődését napjainkig s a magyar zsidóság működését a tudomány, a művészet, a kereskedelem, a pénzügy és az ipar fejlesztése és felvirágoztatása körül fogja tárgyalni. A munka megdöntöhetetlenül fogja beigazolni az ellenséges áramlatok által oly szívesen tagadott tényt, hogy a magyar zsidóság hazánk kulturális és gazdasági fejlődésére körül éppoly sérányan munkálkodott, mint bárki más s hogy elvitathatatlan jököket biztosított magának az, a ki kötelességet komolyan felfogta és komolyan teljesítette. A tudományos kutatás tárgyilagossá fáklyája szíjjelosztalja majd a homályt, melybe a szabadelvű haladás és az emberek egyenjogóságának ellenségei oly szívesen helyezik az igazságot. Mert az igazsággal sehogysem fér össze, hogy zsidó polgártársainkat, a kik a haza és a társadalom iránt hű odaadással teljesítették emberi és polgári kötelességeiket, a polgári és emberi jogokból annyit élvezzenek csak, a mennyit egy a kor szellemét meghazudtoló előítéllettel telített kisebbség egyik kegylenek megadni hajlandó. Az igazság és méltanyosság megkövetelik, hogy a haza nagy ünnepeinapjain egyenlő hűvel és egyenlő szeretettel szívére zárjon mindenkit, a ki ugyancsak szerető szívvel azon buzgólkodott, hogy a haza zredik születésnapját mint örökifjú óriás büszkén és fényesen megültesse. E munkában, mely nem szerénytelenséggel — A magyar zsidók története — címet is viselhetne, szöben és képpen lesznek bemutatva ama kimagasló zsidó alakok is, a kik akár a tudomány, akár az irodalom, akár a művészet, az ipar terén vagy másutt nagyot és elismerésre méltó alkottak a haza szolgálatában. A Magyar Zsidók a Millennium — egy vaskos, körülbelül 20 frt terjedő kötetben fog megjelenni. Ara csak négy korona lesz, mert a szerzők nem anyagi hasznot akarnak elérni, hanem mindenki számára hozzáférhetővé tenni a munkát. Az előfizetési pénzek a Magyar Zsidók a Millennium — szerkesztőségéhez küldendők Budapestre, József-körút 8. sz.

N y i l t t é r .

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Selyem-damasztok 65 krtól 14 forint 65 krajn méterenként — valamint fekete, fehér, színes, Henneberg selyem 35 krtól 14 frt 65 krajn méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szál és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabőr és vámentesen a hához szállítva; mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcha címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bílyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6

1214. tk. sz. 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tátra bank és *Perl Zsigmond*nál *Schlesinger Salamon* és neje *szül. Reichert Loti* elleni végrehajtási ügyében *Podhragy* és *Kis-Selmeo* községben fekvő: a) podhragyai 5. sz. tjkvben A. I. 5—64. és 1. sor-sz. alatt felvett külbirtokból *Schlesinger Salamon* megillető jutalékokra illetve azok helyett a

tagosításkor kihasított s a podhragy, új állapotú földkönyv 84. tétele alatt megjelölt új állapotú szántók rétek, legelők és erdők, — továbbá a podhragyai 136. sz. tjkvben A. I. 1—3. sor-sz. alatt felvett, *Stalik szül. Vavák Mária* nevével $\frac{1}{2}$ és *Schlesinger Salamon* és neje *szül. Reichert Loti* nevével $\frac{1}{2}$ részben álló ingatlanra és 63. ö.-i. sz. házra, — a podragyi 194. sz. tjkvben A. I. 1—3. sor-sz. alatt felvett, *Vanyo György* nevével $\frac{1}{3}$, *Schlesinger Salamon* nevével $\frac{2}{3}$, *Bella Szilke* *Maté* nevével $\frac{2}{3}$ és *Bella Szilvika* *Máté* nevével $\frac{1}{3}$ részben irt ingatlanra és 72. ö.-i. számú házra, — a kis-selmei 81. sz. tjkvben A. I. 1. és 3. sor-sz. 213. és 413. hr. sz. alatt felvett ingatlanból *Schlesinger Salamon* $\frac{1}{2}$ részben megillető jutaléokra és a kis-selmei 213. sz. tjkvben A. I. 1. sor-sz. 476. hr. sz. alatt felvett és *Schlesinger Salamon* nevére irt ingatlanra *Spitz Mark* szucsányi lakos által ajánlott 440 frnyit, 228 frt 80 krajn, 212 frt 80 krajn, 8 frt 80 krajn és 110 frnyit kiküldötti árban az újabb árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi május hó 6-ik napján d. e. 10 órákor *Podhragy* a község házáján megtartandó nyilvános árverésen a kiküldötti áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kiküldötti árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírral a kiküldötti kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnal lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírósg mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1896 március 17-én.

Menzihradsky,
kir. aljbíró.

6431. tk. sz. 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. bírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kis és a nagy-szocóci önkényes tüzoltó-egyletnek *Szocovszky Sándor* elleni végrehajtási ügyében *Kis Szocóc* községben fekvő:

- a) a kis-szocóci 13. sz. tjkvben A. + 2. sor-sz. 21. hr. sz. a. felvett *Szocovszky Sándor* és *Szocovszky István* nevére irt ingatlanra 26 frtban,
- b) az ugyanazon sz. tjkvben A. + 3. sor-sz. 26. hr. sz. a. felvett ugyanazok nevére irt ingatlanra 26 frtban,
- c) az ugyanazon sz. tjkvben A. + 5. sor-sz. 50. hr. sz. a. felett s ugyanazok nevével álló ingatlanra 182 frtban,
- d) az ugyanazon sz. tjkvben A. + 6. sor-sz. 51. hr. sz. a. foglalt s ugyanazok nevével álló ingatlanra 182 frtban,
- e) az ugyanazon sz. tjkvben A. + 9. sor-sz. 117. hr. sz. a. felvett s ugyanazok nevével álló ingatlanra 18 frtban,
- f) az ugyanazon sz. tjkvben A. + 10. sor-sz. 126. hr. sz. alatt foglalt »staré háje» nevével legelőből *Szocovszky Sándor* B. 2. tét. a. $\frac{1}{4}$ részben megillető jutalékra 197 frtban, és
- g) az ugyanazon sz. tjkvben A. + 11. sor-sz. 30/b hr. sz. a. felvett, *Szocovszky Sándor* és *Szocovszky István* nevével álló 12. és 13. ö.-i. sz. házakra, udvarra, gazdasági épületekre, kertre és kaszálóra 160 frtban megállapított kiküldötti árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi május hó 4-iken delölti 10 órákor *Kis-Szocóc* községben a község házáján megtartandó nyilvános árverésen a kiküldötti áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kiküldötti árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírral a kiküldötti kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnal lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírósg mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1896. március hó 21-én.

Menzihradsky,
kir. aljbíró.

6940. tk. sz. 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. bírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy *Mudrony Pálnak* *Timkó szül. Bala Zsuzsi* és *Timkó szül. Csierni Anna* elleni végrehajtási ügyében, *Tót-Próna* községben fekvő:

- a) a tót-prónai 67. sz. tjkvben I. 12. 14., 15., 16., 18., 19. sor-sz. alatt felvett *Timkó szül. Bala Zsuzsi* és *Timkó szül. Csierni Anna* nevére B. 13., 14., 16., 17. sz. alatt irt, —
- b) valamint az ottani 164. sz. tjkvben I. 1—2. sor-sz. alatt felvett és B. I. t. alatt *Timkó szül. Csierni Anna* nevére irt ingatlanokra 1870 frnyit illetve 565 frt 40 krajn kiküldötti árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi április hó 27-ik napján d. e. 10 órákor *Tót-Próna* községben a község házáján megtartandó nyilvános árverésen a kiküldötti áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kiküldötti árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírral a kiküldötti kezéhez letenni vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnal lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1896. december 5-én.

Menzihradsky,
kir. aljbíró.

érdemes is egy szeszélyes asszonyért meghalni! Mikor előttem ez a fényes, rózsaszínű világ!...

Nem, nem keresem fel többé. Hát ugyan minek is keresném fel?...

Mánap ebéd után a szép asszony cselédje levelet hozott. — Lássá — írja levelemben — milyen bolond teremtés voltam tegnap, de el voltam, magam sem tudom miért keseredve, ugye megbocsát és ma a rendes időben előtárog hozzám. Nem szeretném, ha félre ismerne. Remélem, nem tart kacér asszonynak?...

Gúnyosan kacagtem fel. Annak, annak. És szándékom megmáshatatlannal volt, hogy soha sem keresem fel többé. Mire vezetnek a játék?... Neki férje van, ki rajong érte és áldozatokat hoz. Én?... én pedig! hát ismerem-e én önmagamat?... Felelni képes volnék-e magamért?...

Beültem a kávéháza és egy csomó lap közé temetkeztem el, mikor előtt a látogatás ideje, ott kellett hagynom a kávéházat, mert elviselhetetlennek találtam a füstös levegőt, melyet vágni lehetett volna. Friss levegőt szíva celtárlanul elöltam végig az utcákon. Egyszer mentem lakásuk elé, de fel nem néztem az ablakba. Haza akartam menni, de valami mégis visszatartott. Visszaforodtam és — és felmentem.

